

THAJSKO, CHIANG MAI

10.3.2008 – 12.5.2008

White temple - Chiang Rai 1

Thajsko je země protikladů, která si udržuje své starodávné kouzlo a zároveň se prosazuje v moderním světě. Rozprostírá se ve střední a západní části Indočíny a jeho úzký jižní hrot hraničí s Malajsií. Území Thajska o velikosti 514,000 km² se dělí na 5 regionů – severní, severovýchodní, centrální, jihovýchodní a jižní.

Sever sdílí hranice s Barmou (Mynma, Myanmar) a Laosem. Krajinu tvoří vysoká pohoří s úrodnými údolními a lesy. Nejvyšší horou severu a celé země je „Doi Inthanon“ (2585m). Největším městem v této části a druhým největším v celém Thajsku je město Chiang Mai.

Severní region je hornaté území s různorodou krajinou. Jsou zde vysoká pohoří, stejně jako rozsáhlá a úrodná údolí. Tvář severního Thajska utváří v neposlední řadě také přítomnost jedinečných horských kmenů žijících stále svým původním způsobem života.

Centra velkých měst jsou podobná jiným městům všude na světě, protkaná silnicemi s množstvím aut, motorek a skútrů. Velká města žijí bouřlivým nočním životem, na každém kroku jsou restaurace, diskotéky a noční kluby. Na mnoha místech ožívají v odpoledních hodinách tržiště, na kterých je možné nakoupit vše, od ovoce až po nábytek. Život ve městě začíná již od brzkých hodin, kdy chodí první lidé do zaměstnání. Přes den je možné pracovat, vzdělávat se, nakupovat v nákupních centrech, relaxovat u bazénu a mnoho dalšího.

Na vesnicích a v horách je život odlišný. Lidé zde mají jiné povinnosti a jiné možnosti jak trávit čas. Místo obchodních center jsou zde samoobsluhy s omezeným sortimentem, místo bazénů potoky a jezera, místo parků džungle, nebo vypálená pole.

Thajsko je různorodá země, která se liší region od regionu. Lidé jsou milí, ale žijí jiným životem, v jiné kultuře a s jinými hodnotami.

PŘÍPRAVA

Je dobré se na cestu připravovat s předstihem, vyřídít si včas pojištění (na doporučení zahraničního oddělení je velmi jednoduché vybrat si pojištění online), vízum (v našem případě vyžadovala ambasáda vysoký doložený zůstatek na bankovním účtu – až 30 000), zkontrolovat pas.

Pro ochranu zdraví se může hodit očkování (obě jsme byly očkovány proti hepatitidě B, jedna z nás navíc i proti hepatitidě A). Jako nadstandardní opatření a prevenci proti žaludečním infekcím jedna z nás zvolila probiotické preparáty. Cena se pohybuje od 250 do 700Kč za balení, liší se však počtem tablet, účinnými látkami apod. Doporučily bychom také vzít si malou nádobku s desinfekcí, náplasti, jak malé tak i větších velikostí (hrozí spáleniny od motorek), něco na zklidnění podrážděných očí ze sluníčka apod. Lékárny jsou na dobré úrovni a v každém větším městě, léky nejsou drahé a lékárníci jsou většinou v angličtině schopni vhodně poradit, ale je zbytečné utrácet za drobnosti, které se vám vejdou do kufříku.

Jízdenky jsme získaly u GTS, kde nám vyřídili i vízum. Cena za vízum se bohužel nakonec vyšplhala celkem vysoko, ale jinak problémy nebyly. Letenky jsme měly online, na letišti stačilo ukázat pas a papírovou náhražku letenky. S odbavením na letištích není problém. Občas přimhouří i oči u rozměrů zavazadel pokud nejsou nápadně odlišná. Pozor na ostré předměty a tekutiny (krom povolených balení uvedených na internetových stránkách leteckých společností) v zavazadlech, která si berete do letadla, bez rozpaků vám vše vyházejí. Let probíhal bez problémů, pravidelně nás krmili, v airbusu jsme měly i obrazovky s výběrem hudby, dokumentů a filmů. Pro člověka, který letí poprvé, je to určitě zážitek. Místa však není mnoho, je třeba se poskládat, jak nejlépe to jde.

Mnoho cenných informací jsme získaly také díky pana JUDr. Daniela Prouzy, Ph.D.

POBYT

Na letišti v Chiang Mai nás vyzvedl Tomáš Ledajaks, naložil do auta a dopravil do budoucího ubytování, kde nám pomohl domluvit se s paní bytnou na podmínkách a ceně. Pomohl nám zařídit i skútr, abychom se měly jak pohybovat po městě. Taky nám vysvětlil základy našeho fungování, kde přibližně co najdeme apod. Po celou dobu nám domlouval stěžejní schůzky a bral nás na výlety, případně seznamovací večere. Jako hostitel i supervizor se osvědčil, i když způsobem jemu vlastním.

Všecké důležité kontakty nám zařídil Tomáš, poté jsme musely bojovat samy. Trošku problém bylo občas vézt telefonické rozhovory v angličtině, protože některým lidem je problém rozumět i normálně, natož po telefonu a v angličtině v mnoha podobách. Útěchou těm méně zdatným může být fakt, že málokdo v Thajsku mluví bezchybnou angličtinou, důraz se klade na schopnost domluvit se, hrubky se nepočítají. V některých situacích však nepomůže ani angličtina, naučit se thajštinu je v tak krátké době snad nemožné a tak člověku nezbyvá než improvizovat.

Všechny kontaktované osoby byly více či méně ochotné se s námi bavit. V určitých situacích byl problém s časem, většina z nich totiž často jezdí do zahraničí nebo má mnoho pracovních povinností. Je dobré si hned na začátku pobytu zmapovat kdo má kdy čas a pokusit se vše naplánovat, alespoň dočasně. Nakonec stejně z mnoha plánů sejde a mnoho věcí zůstane nedořešených, ale v Thajsku, více než kdekoli jinde, je třeba improvizovat a flexibilně reagovat na nově se objevující informace.

Ubytování bylo na thajské podmínky luxusní za neuvěřitelnou cenu. Je třeba si hned na začátku zjistit jak funguje zámek a dávat si pozor na ztracení klíčů. Prádelna je přímo v domě nebo v mnoha prádelnách na ulici. Praní je na poměry celkem drahé, vzhledem k cenám ostatních služeb, ale ne v poměru k cenám českým. Každý kousek oblečení vám tam označí výrazným kouskem bavlnky, kterou je poté zábava odstraňovat. Švába jsme na pokoji měly jen jednou a to, když nám vypadl kryt na trubce pod umyvadlem a tři centimetry velký brouček se nám pak procházel po umyvadle.

V blízkosti ubytování je skoro všude internet, samoobsluha 7eleven, stánky s čerstvým ovocem i pouliční restaurace. Nejlepší dopravou je skútr. Procházka je sice příjemná, zvláště v nočních nebo brzkých ranních hodinách, ale během dne je každý pohyb dost úmorný. Benzín je vzhledem k cenám v Evropě neuvěřitelně levný.

PRAXE A ŠKOLA

Praxe se měla uskutečnit na policejní stanici pod vedením pana Tonga, v právní kanceláři s panem Thewinem a u soudu. Výuka měla probíhat na dvou univerzitách – Chiang Mai University a RMUTL.

Jak už to tak v Thajsku chodí, ne vše šlo podle plánu. Domluva s panem Tongem byla nejkvalitnější. Ochotně se snažil nám ukázat stanici, vysvětlil nám svou práci, dovolil vyzkoušet si uniformy, doprovázel nás na oficiálních schůzkách s univerzitami spolu s Tomášem, vzal nás na výlet do muzea domorodých kmenů a do ženské věznice v Chiang Mai apod. I přes jeho časovou vytíženost se mu povedlo splnit náplň naší práce.

Přítomnost u vyšetřování se mu bohužel nepovedlo zařídit, stejně jako návštěvu mužské věznice.

Pan Thewin se nám rovněž snažil vyhovět a bral nás k soudu. Zajímavé bylo být přítomen thajskému soudu, bohužel, v soudní síni je vyžadován klid a není možné celý případ a dění v průběhu překládat. Porozumění je proto velmi kostrbaté a není možné se v případě orientovat. V tomto směru je třeba spolupráci dále rozvíjet.

K soudci osobně jsme se nedostaly. Soudce v Thajsku má vysoké postavení a není dovoleno jen tak někomu se s ním setkat, natož dvou cizinkám. Schůzku se nepodařilo naplánovat ani prostřednictvím Tomáše, nejspíš z časových důvodů.

Co se týče výuky na univerzitách bylo to poněkud složitější. Vše se domlouvalo až na místě s vedoucími studijních nebo mezinárodních záležitostí univerzit. Hlavním problémem byl čas a jazyková bariéra. Na CMU nám bylo řečeno, že právní fakulta kurzy v angličtině neposkytuje, ale měly jsme svolení spolupracovat s vyučujícími, čehož jsme také využily. Na RMUTL nám nabídli více, a to kurz marketingu v angličtině a výuku francouzštiny či japonštiny. Na kurz marketingu jsme chodily, ale neměly jsme možnost jej dokončit jelikož končil v době, kdy jsme měly naplánován výzkum v horách. Bohužel úroveň angličtiny thajských studentů byla velmi slabá a výuka na naše podmínky pomalá. Jen tak pro orientaci – to, co se thajští studenti učili 9 hodin týdně jsme my zvládly za tři, možná méně. Vyučující byl rodilý mluvčí

z Austrálie, příjemný pán s krásnou, zřetelnou a pomalou angličtinou, které s přehledem rozuměla i ta, v angličtině z nás dvou méně sběhlá.

Na závěr stáže jsme měly vypracovat práci na téma života horských kmenů v Thajsku, což se nám povedlo a vypadá to, že se s ní bude i dále pracovat.

VOLNÝ ČAS

Volného času jsme měly dostatek, zejména díky problematičnosti časové organizace. Mohly jsme po kouscích objevovat město a postupem času i celou zemi. Výhodou byl naplánovaný výzkum horských kmenů v okolních provinciích, kdy jsme na skútru, pěšky, v autobuse i na lodi měly možnost dostat se i do míst, kam bychom se za jiných okolností podívat nemohly. Mezi jednotlivými schůzkami a školou jsme měly vždy nějaký čas na zábavu, chodily jsme na bazén, jezdily na výlety, seznamovaly se s lidmi, chodily na internet, do klubů a na diskotéky. Měly jsme skvělou možnost zúčastnit se festivalu „Songkran“, který se pořádá každý rok na jaře na oslavu příchodu období dešťů. Déšť by se měl dostavit přibližně do dvou týdnů od oslav, o čemž jsme se mohly přesvědčit. Oslavy probíhají 3 až 5 dní, jak kde, a liší se město od města, provincií od provincie. Jádrem oslav však zůstává stejné. Jde zejména o mohutné oslavy spojené s políváním vodou všech teplot a jakéhokoli množství, proškikované všelijakými hudebními žánry všude na ulicích a množstvím všudypřítomného alkoholu. Je dovoleno lít vodu po kdekdo, kromě státních zaměstnanců – policii, královské rodiny, politiků apod.

Cestovat se dá celkem za levno, ale autobusová nádraží jsou jen pro otrlejší povahy, stejně jako zapadlejší vesnice uprostřed ničeho. Nádraží jsou špinavá, přečpaná lidmi, na první pohled nepřehledná a s množstvím linek, které se liší kvalitou od nejhorších neklimatizovaných autobusů až po moderní V.I.P. linky za příplatek. I v běžném klimatizovaném dálkovém autobuse vám však dají na přikrytí deku, vodu a svačinku na cestu. Zapadlé vesnice uprostřed „někam“ vedoucí cesty jsou shluky příbytků s jednou samoobsluhou, kde prodávají benzín v lahvích, vodu a Coca-Colu spolu s množstvím neurčitého jídla a much.

JÍDLO, PITÍ, NÁKUPY

Jíst se v Thajsku dá kdekoli. V každé ulici je minimálně jedna restaurace, klasická zděná nebo pouliční stanová rodinného typu. Najít můžete i barbecue jídelny, kde zaplatíte určitou částku a můžete sníst kolik chcete. Co si však nabereíte musíte snít, jinak vám to naučtují navíc. Jídlo je však dobré v obou, je třeba jen občas zariskovat při výběru jednotlivých jídel. Ze zkušenosti doporučujeme (píše se to jinak, uvádíme čtenou formu nebo název v angličtině): „Patáí, Mango with sticky rice“, polévka s kokosovým mlékem – pálivá a zvláštní chuti, smažené krevety s medovou chilly omáčkou, ryba s ananášem a zeleninou, curry – některé lepší, jiné horší, záleží na chuti, banány vařené v kokosovém mléce, omelety, palačinky a spousta dalších jídel jejichž názvy si nepamätujeme. Doporučujeme zkusit co vás napadne.

Larvy – obrovské téma pro Thajsko. ANO, LARVY A BROUCI se v Thajsku jí. Ne však jako náplň denní stravy. Spíše jen občas, na chuť, podobně jako u nás chipsy a oříšky. K dostání jsou smažené nebo pečené švábi všech velikostí, larvy, tenci bílí červi, štíři, kobylky nebo sarančata a mnoho dalšího. Ať to zní jakkoli nechutně, není na škodu ochutnat alespoň to, co vám přijde nejméně odpudivé. Budete mít o zkušenost a o jednoho bobříka odvahy více. Všichni „Hmyzáci“ se podávají solení, s thajským kořením a případně omáčkami. Pro trošku odvahy je dobré mít u sebe krapet oblíbeného alkoholu.

Luxusem je ovoce na každém kroku. Balíčky ananasu, papáji, melounu, manga atd. ve stáncích na ulici za směšných 5 korun nás dostával celé tři měsíce.

Pít se dá v Thajsku vše a bez problémů. Citlivější organismy by se měly vyhýbat nebalené vodě. My jsme pily vše, ať balené či ne a nijak jsme netrpěly. Voda je všude, v každém obchodě. Vynikající jsou chlazené čaje, zelené, bílé, černé i ovocné. Jogurtové nápoje a ochucená mlíčka všech podob, slazené nápoje jako u nás a ve větším výběru. Ledová káva a zelený čaj v obchodě i na ulicích. V barech a restauracích je alkohol podstatně dražší než v obchodech. Oblíbená je thajská whiskey, redbull míchaný s čímkoli a kbeličky se spoustou brček a plné míchaného nápoje a ledu.

V obchodech se dá dále najít vše. Dostupný je Carrefour i Tesco. Oblečení, butiky a markety jsou úplně všude, nakoupit si můžete i nábytek, spousty tretek a cokoli Vás napadne.

POČASÍ

Celou dobu horko, rozpětí 25 – 35 °C ve stínu. Občas přeháňky, bouřky typu pár blesků a dost. Na jihu země u moře na začátku období dešťů (monzunů) většinou večer a v noci silný déšť a bouřky.

FINANCE

Stipendium – 20 000Kč

Letenka – 20 000Kč

Vízum – 2500Kč

Pojištění – 3000 Kč

Ubytování – 1800Kč/měsíc za obě

Skútr – 1500Kč/měsíc za obě

Bazén – 20 – 30Kč za vstup

Chiang Mai – jihovýchodní pobřeží
autobusem – asi 500Kč

Benzín – asi 40Kč za plnou nádrž

Láhev vody asi 0,7l – 3Kč

Jídlo v pouliční restauraci – asi 15Kč

Za zajímavou stáž a množství zkušeností bychom chtěly srdečně poděkovat všem, co se na jejím uskutečňování podíleli, zejména panu JUDr. Danielu Prouzovi, Ph.D., prof. MUDr. Miloši Velemínskému, CSc., Ing. Janě Bártové, Tomášovi Ledajaksovi a panu Varapole Polmanee.

Pro příští studenty přejeme skvělý zážitek, spoustu zábavy a nových informací.

Beáta a Žaneta

Beáta Gorniaková – angelbeast@centrum.cz, bgorniakov@yaho.com

Žaneta Řihová – ZanetaRihova@seznam.cz